

ROZSUDOK SÚDU PRVÉHO STUPŇA (prvá komora)
z 27. septembra 2005 *

Vo veci T-26/03,

GeoLogistics BV, predtým LEP International BV, so sídlom v Schiphol Rijk (Holandsko), v zastúpení: pôvodne H. de Bie a K. Schellaars, neskôr H. De Bie a A. Huizing, advokáti,

žalobca,

proti

Komisii Európskych spoločenstiev, v zastúpení: X. Lewis, splnomocnený zástupca, za právnej pomoci F. Tuytschaever, advokát, s adresou na doručovanie v Luxemburgu,

žalovanej,

ktorú v konaní podporuje:

Španielske kráľovstvo, v zastúpení: L. Fraguas Gadea a J. M. Rodríguez Cárcamo, abogados del Estado, s adresou na doručovanie v Luxemburgu,

vedľajší účastník konania,

* Jazyk konania: holandčina.

ktorej predmetom je návrh na zrušenie rozhodnutia Komisie REM 08/00 zo 7. októbra 2002, ktoré vyhlásilo odpustenie dovozného cla v prospech žalobcu, ktoré bolo predmetom žiadosti podanej Holandským kráľovstvom, za neodôvodnené,

SÚD PRVÉHO STUPŇA EURÓPSKÝCH SPOLOČENSTIEV (prvá komora),

v zložení: predseda komory J. D. Cooke, sudcovia R. García-Valdecasas a I. Labucka,
tajomník: J. Plingers, referent,

so zreteľom na písomnú časť konania a po pojednávaní z 12. apríla 2005,

vyhlásil tento

Rozsudok

Právny rámec

Pravidlá týkajúce sa vonkajšieho tranzitu Spoločenstva

- 1 Podľa článkov 37, 91 a 92 nariadenia Rady (EHS) č. 2913/92 z 12. októbra 1992, ktorým sa ustanovuje Colný kódex spoločenstva (Ú. v. ES L 302, s. 1; Mim. vyd.

02/004, s. 307, ďalej len „colný kódex“), tovar, ktorý nie je tovarom Spoločenstva, prepravený do Spoločenstva a na ktorý sa miesto toho, aby okamžite podliehal dovoznému clu, uplatní režim vonkajšieho tranzitu, môže byť prepravovaný pod colným dohľadom na colnom území Spoločenstva do chvíle jeho predloženia na colnom úrade určenia.

2 Držiteľ vonkajšieho tranzitného režimu Spoločenstva je colným kódexom definovaný ako „hlavný zodpovedný“. Z toho titulu je povinný predložiť tovar v stanovenej lehote colnému úradu určenia v nezmenenom stave a zároveň dodržiavať opatrenia uvedeného režimu (článok 96 colného kódexu). Tieto povinnosti sa končia, keď sa tovar a zodpovedajúce doklady predložia na colnom úrade určenia (článok 92 colného kódexu).

3 V súlade s článkom 94 colného kódexu hlavný dlžník poskytuje záruku s cieľom zabezpečenia platby akéhokoľvek colného dlhu alebo iných poplatkov, ktoré môžu vzniknúť vo vzťahu k danému tovaru. Článok 191 colného kódexu spresňuje v tomto ohľade, že na žiadosť príslušnej osoby colné orgány povolia celkové zabezpečenie na krytie dvoch alebo viacerých operácií, pri ktorých vznikol alebo by mohol vzniknúť colný dlh. Podľa článku 198 colného kódexu ak colné orgány zistia, že poskytnuté zabezpečenie už naďalej nepredstavuje istú alebo dostatočnú záruku zaplatenia colného dlhu v stanovenej lehote, budú požadovať od hlavného dlžníka, aby podľa svojho uváženia poskytla dodatočné zabezpečenie alebo aby nahradila pôvodné zabezpečenie novým zabezpečením.

4 Podľa článkov 341, 346, 348, 350, 356 a 358 nariadenia Komisie (EHS) č. 2454/93 z 2. júla 1993, ktorým sa vykonáva colný kódex (Ú. v. ES L 253, s. 1; Mim. vyd. 02/006, s. 3) v znení zmien a doplnení (ďalej len „vykonávacie nariadenie“), musí byť tovar najprv predložený na výstupnom colnom úrade spolu s vyhlásením T 1. Výstupný úrad stanoví lehotu, v rámci ktorej musí byť tovar predložený na colnom

úrade určenia, zaznamená potrebné náležitosti vo vyhlásení T 1, ponechá si vlastnú kópiu a ostatné vráti hlavnému zodpovednému. Preprava tovaru sa vykoná na základe dokumentu T 1. Po predložení tovaru zaznamená colný úrad určenia na kópiách dokumentu T 1, ktoré dostal, výsledky vykonanej kontroly a bez meškania pošle kópiu dokumentu výstupnému úradu prostredníctvom sprostredkovateľa centrálného úradu.

- 5 Článok 203 ods. 1 colného kódexu stanovuje, že colný dlh pri dovoze vzniká nezákonným odňatím tovaru, ktorý podlieha dovoznému clu, spod colného dohľadu. V zmysle odseku 3 tohto ustanovenia medzi dlžníkov patrí najmä osoba, ktorá má plniť povinnosti vyplývajúce z použitia colného režimu, do ktorého bol tovar prepustený.
- 6 Podľa článku 217 colného kódexu colné orgány vypočítajú sumu dovozného alebo vývozného cla vyplývajúcu z colného dlhu, akonáhle majú potrebné údaje, a zapíšu ju do účtovnej evidencie alebo do iného rovnocenného nosiča informácií („zápis“). Článok 220 ods. 1 colného kódexu stanovuje, že ak suma cla vyplývajúca z colného dlhu nebola zapísaná do účtovnej evidencie v súlade s článkami 218 a 219 tohto kódexu alebo ak bola zapísaná do účtovnej evidencie vo výške nižšej ako suma dlžná na základe právnych predpisov, zapíše sa suma cla, ktorá má byť vybratá alebo zostáva na vybratie do 2 dní odo dňa, kedy sa colné orgány o tejto skutočnosti dozvedeli, a môžu vypočítať sumu dlžnú na základe právnych predpisov a určiť dlžníka. Táto lehota môže byť predĺžená v súlade s už citovaným článkom 219. Podľa článku 221 ods. 1 colného kódexu akonáhle je suma cla zapísaná do účtovnej evidencie, musí byť oznámená dlžníkovi v súlade s ustanovenými postupmi.

- 7 Článok 379 ods. 1 vykonávacieho nariadenia stanovuje, že ak zásielka nebola predložená úradu určenia a nie je možné určiť miesto, kde došlo k priestupku alebo nezrovnalosti, výstupný úrad čo najskôr oznámi túto skutočnosť hlavnému zodpovednému, v každom prípade však pred skončením 11. mesiaca nasledujúceho po dátume registrácie tranzitného vyhlásenia Spoločenstva. V zmysle odseku 2 tohto ustanovenia musí byť v tomto oznámení uvedená predovšetkým lehota, v ktorej musí byť výstupnému úradu poskytnutý dôkaz o zákonnosti tranzitnej operácie alebo o mieste, kde skutočne došlo k priestupku. Táto lehota je tri mesiace odo dňa oznámenia.

Pravidlá týkajúce sa vrátenia alebo odpustenia dovozných alebo vývozných ciel

- 8 Článok 239 colného kódexu upravuje možnosť vrátenia alebo odpustenia dovozných alebo vývozných ciel v situáciách vyplývajúcich z okolností, ktoré nepoukazujú ani na podvodné konanie, ani na hrubú nedbanlivosť príslušnej osoby.
- 9 Článok 239 colného kódexu bol spresnený a doplnený vykonávacím nariadením, najmä článkami 899 až 909. Článok 905 ods. 1 vykonávacieho nariadenia stanovuje, že ak rozhodujúci colný orgán, ktorému bola predložená žiadosť o vrátenie alebo odpustenie, nemôže prijať rozhodnutie na základe článku 899, pričom je žiadosť podporovaná dôkazmi, ktoré môžu zakladať špeciálnu situáciu vyplývajúcu z okolností, ktorým nemožno pripísať žiadny podvodné konanie alebo zjavné zanedbanie zo strany príslušnej osoby, členský štát, ktorý má toto oprávnenie, zašle prípad Komisii.

Skutkové okolnosti

Dotknuté operácie vonkajšieho tranzitu Spoločenstva

- 10 V období medzi 16. januárom a 7. augustom 1995 predložil žalobca — podnik so sídlom v Holandsku, ktorý sa predtým nazýval LEP International BV — ako colný zástupca 14 dokumentov vonkajšieho tranzitu Spoločenstva na prepravu rôznych nákladov mäsa (najmä hovädzieho mäsa, teľacieho týmusu a hydiny) do Maroka a tým sa stal hlavným zodpovedným za tieto operácie. Tieto dokumenty boli vystavené v mene jediného komitenta, ktorým bola spoločnosť Hector International so sídlom v Spojenom kráľovstve. Ide najmä o nasledujúce dokumenty T 1:

— č. 5100507 zo 16. januára 1995,

— č. 5100508 zo 16. januára 1995,

— č. 5102442 z 8. marca 1995,

— č. 5102443 z 8. marca 1995,

— č. 5104186 z 25. apríla 1995,

— č. 5104187 z 25. apríla 1995,

- č. 5104188 z 25. apríla 1995,

- č. 5105833 z 12. júna 1995,

- č. 5105896 z 13. júna 1995,

- č. 2501311 zo 17. júna 1995,

- č. 5106710 zo 4. júla 1995,

- č. 5106874 zo 7. júla 1995,

- č. 5107619 z 28. júla 1995,

- č. 5107922 zo 7. augusta 1995.

11 Po prijatí stanoviska belgických orgánov, ktoré poukazovalo na nezrovnalosti týkajúce sa nákladov mrazených telacích týmusov, Douane informatie Centrum (colná vyšetrovacia služba, ďalej len „DIC“) z Rotterdamu (Holandsko), začalo vyšetrovanie, v rámci ktorého vybralo niekoľko vyhlásení na podrobnejší prieskum. DIC z Rotterdamu sa 20. marca 1995 písomne obrátil na španielske colné orgány s otázkou, či colný dokument pripojený k vyhláseniu T 1 č. 5100508 vyhotovenému

žalobcom 16. januára 1995 bol predložený na ukončenie režimu. Faxom z 20. marca 1995 španielske orgány odpovedali, že tento dokument sa nenachádza v registroch colného úradu v Cadix (Španielsko). Tieto orgány informovali faxom z 23. marca 1995 holandské orgány, že pečiatka, ktorá sa nachádzala na dotknutom vyhlásení, bola falošná a napodobovala pečiatku, ktorú používa colný úrad v Cadix, a že podpis na vyhlásení nebol podpisom niektorého z úradníkov tohto úradu. DIC z Rotterdamu upozornil 31. marca 1995 na túto nezrovnalosť Fiscale Inlichtingen en Opsporingsdienst (Informačná a vyšetrovacia služba v daňových veciach, ďalej len „FIOD“) z Haarlem. FIOD z Haarlem zveril 18. apríla 1995 tento spis FIOD z Rotterdamu.

12 V rámci kontroly vzoriek poslal colný úrad v Kerkrade (Heerlen, Holandsko) 16. mája 1995 colným orgánom v Cadix dve žiadosti o následnú kontrolu týkajúcu sa dokumentov T 1 č. 5102442 a č. 5102443, ktoré boli žalobcom vyhotovené 8. marca 1995. Španielske orgány oznámili 29. júna 1995 holandským orgánom, že colné dokumenty neboli predložené úradu príslušného orgánu, že dve pečiatky boli falošné a že podpisy nepochádzali od niektorého z úradníkov úradu príslušného orgánu. Colný úrad v Kerkrade o tom informoval 11. júla 1995 FIOD z Rotterdamu.

13 V rámci novej kontroly poslal 12. júna 1995 colný úrad v Kerkrade colným orgánom v Cadix dve žiadosti o následnú kontrolu v súvislosti s colnými dokumentmi T 1 č. 5104187 a č. 5104188 vystavenými žalobcom 25. apríla 1995. Španielske orgány informovali 10. júla 1995 holandské orgány, že colné dokumenty neboli predložené úradu príslušného orgánu a že pečiatka a podpisy boli falošné. Colný úrad v Kerkrade poslal 19. júla 1995 tieto údaje FIOD z Rotterdamu.

- 14 Holandská daňová správa kontaktovala 9. augusta 1995 žalobcu v súvislosti s nesprávne ukončenými vyhláseniami. Holandské orgány uskutočnili 14. augusta 1995 v kanceláriách žalobcu vyšetrovanie a získali spisy týkajúce sa vyhlásení vonkajšieho tranzitu Spoločenstva vystavených v mene Hector International.
- 15 Vyšetrovanie holandských colných orgánov odhalilo, že 14 colných vyhlásení vyhotovených žalobcom nebolo správne ukončených vzhľadom na to, že tovar bol odňatý spod colného dohľadu. Holandské colné úrady preto v súlade s článkom 203 colného kódexu konštatovali vznik colného dlhu žalobcu vzhľadom na to, že je hlavným zodpovedným režimu vonkajšieho tranzitu Spoločenstva v rámci dotknutých operácií. V období medzi januárom a aprílom 1996 poslali holandské orgány žalobcovi výzvu na zaplatenie dovozných ciel, ktoré dlhoval. Potom holandská daňová správa zrušila výzvy na zaplatenie týkajúce sa vyhlásení žalobcu v súvislosti s dvoma nákladmi mäsa, ktoré boli zničené požiarom v Španielsku (T 1 č. 5107619 z 28. júla a T 1 č. 5107922 zo 7. augusta 1995).

Správne konanie týkajúce sa žiadosti o odpustenie dovozného cla

- 16 Dňa 21. augusta 1996 podal žalobca holandským colným orgánom žiadosť o odpustenie dovozného cla.
- 17 Holandské orgány odovzdali 23. marca 2000 Komisii žiadosť o odpustenie dovozného cla v prospech žalobcu.

- 18 Komisia poslala 24. mája 2000 holandským orgánom prvú žiadosť o dodatočné informácie, v ktorej žiadala o informáciu o presnej sume požadovaného odpustenia. Listom zo 16. júna 2000 informovali holandské orgány o tom, že žiadosť o odpustenie sa týka len vyhlásení vyhotovených po 23. marci 1995, teda po dni, kedy španielske colné orgány prvýkrát svojich holandských kolegov upozornili na nezrovnalosti týkajúce sa vyhlásenia žalobcu. Žiadosť o odpustenie sa týkala celkovej sumy 925 706,20 holandských guldenov (NLG), teda 420 067,16 eur.
- 19 Komisia poslala 4. júla 2000 holandským orgánom druhú žiadosť o dodatočné informácie. Táto žiadosť sa týkala výmeny informácií medzi holandskými a španielskymi orgánmi a najmä faxu z 23. marca 1995, ktorý španielske orgány poslali holandským colným orgánom. Tieto orgány Komisii odpovedali listom z 28. júla 2000.
- 20 Komisia vypracovala 24. novembra 2000 tretiu žiadosť o dodatočné informácie, ktorá sa týkala najmä priebehu vyšetrotaní vedených colnými orgánmi v súvislosti s nesprávne ukončenými vyhláseniami, postavenia žalobcu v rámci sporných operácií a kritérií, ktoré boli použité holandskými orgánmi, keď dospeli k záveru, že zo strany žalobcu nedošlo k hrubej nedbanlivosti. Holandské orgány odpovedali listom z 8. augusta 2001, ku ktorému bola pripojená zápisnica správy FIOD z Rotterdamu z 2. septembra 1996.
- 21 Listom z 11. októbra 2001 Komisia informovala žalobcu, že má v úmysle prijať zamietavé rozhodnutie v súvislosti so žiadosťou o odpustenie dovozného cla, spresnila svoje námietky voči nemu a vyzvala ho, aby vyjadril svoje stanovisko v lehote jedného mesiaca.

- 22 Listom z 9. novembra 2001 žalobca prijal stanovisko k námietkam Komisie. Žalobca najmä upriamil pozornosť Komisie na skutočnosť, že podvod bol umožnený správaním jedného alebo viacerých španielskych colníkov alebo nedodržiavaním colnej právnej úpravy španielskymi colnými orgánmi.
- 23 Dňa 22. novembra 2001, potom ako žalobca uviedol svoje tvrdenia, poslala Komisia holandským orgánom ďalšiu žiadosť o dodatočné informácie. Táto štvrtá žiadosť sa týkala hlavne údajnej účasti španielskych colných úradníkov na podvode. Komisia tiež požiadala o podrobnejšie informácie o skutočnostiach, ktoré priviedli holandské orgány k záveru o absencii nedbanlivosti na strane žalobcu. Listom z 2. augusta 2002 odpovedali holandské orgány na štvrtú žiadosť Komisie o dodatočné informácie.
- 24 Komisia prijala 7. októbra 2002 rozhodnutie REM 08/00, v ktorom sa konštatuje, že v tomto prípade nie je odpustenie dovozného cla odôvodnené (ďalej len „napadnuté rozhodnutie“).
- 25 V napadnutom rozhodnutí Komisia po prvé tvrdí, že nenastala špeciálna situácia v zmysle článku 239 colného kódexu. Po druhé Komisia uvádza, že žalobca konal hrubo nedbanlivo najmä preto, že hoci je skúseným obchodníkom, ktorý pozná colnú právnu úpravu a obchodné riziko spojené s jeho činnosťou, neprijal všetky potrebné opatrenia na zabránenie takýmto rizikám, akými sú napríklad dozor nad zainteresovanými stranami a uzavretie zmlúv s vhodnými poisťovňami.
- 26 Listom z 10. decembra 2002 oznámili holandské orgány žalobcovi, že žiadosť o odpustenie bola zamietnutá.

Konanie a návrhy účastníkov konania

- 27 Žalobca návrhom podaným do kancelárie Súdu prvého stupňa 28. januára 2003, podal žalobu, na základe ktorej sa začalo toto konanie. Listom z 31. januára 2003 žalobca doplnil a opravil svoj návrh.
- 28 Španielske kráľovstvo podalo 30. apríla 2003 návrh na vstup vedľajšieho účastníka do konania na podporu návrhov Komisie. Predseda piatej komory Súdu prvého stupňa pripustil uznesením z 5. júna 2003 vstup Španielskeho kráľovstva do konania. Španielske kráľovstvo predložilo 23. júla 2003 vyjadrenie vedľajšieho účastníka konania.
- 29 Súd prvého stupňa (prvá komora) sa na základe správy sudcu spravodajcu rozhodol otvoriť ústnu časť konania. V rámci opatrení na zabezpečenie priebehu konania vyzval Súd prvého stupňa Komisiu, aby predložila isté dokumenty. Komisia tejto požiadavke vyhoveľa v stanovenej lehote.
- 30 Prednesy účastníkov konania a ich odpovede na položené otázky položené Súdom prvého stupňa boli vypočuté na pojednávaní 12. apríla 2005.
- 31 Žalobca navrhuje, aby Súd prvého stupňa:
- zrušil napadnuté rozhodnutie,
 - zaviazal Komisiu na náhradu trov konania.

32 Komisia a Španielske kráľovstvo, ktoré vstúpilo do konania ako vedľajší účastník na podporu návrhov Komisie, navrhujú, aby Súd prvého stupňa:

— zamietol žalobu ako nedôvodnú,

— zaviazal žalobcu na náhradu trov konania.

Právny stav

33 Žalobca sa na podporu svojej žaloby opiera o jediný žalobný dôvod, ktorý spočíva v omyle v posúdení a v porušení povinnosti odôvodnenia. Tento žalobný dôvod je rozdelený do dvoch častí. Prvá časť spočíva v existencii špeciálnej situácie v zmysle článku 239 colného kódexu a článku 905 vykonávacieho nariadenia. Druhá časť spočíva v absencii podvodného konania a hrubej nedbanlivosti v zmysle týchto ustanovení.

34 Na úvod je potrebné pripomenúť, že článok 239 colného kódexu upravuje možnosť úplného alebo čiastočného vrátenia dovozného a vývozného cla alebo odpustenia sumy colného dlhu. Pravidlo, ktoré vyplýva z tohto ustanovenia bolo spresnené článkom 905 vykonávacieho nariadenia, ktorý predstavuje všeobecné ustanovenie o spravodlivom zaobchádzaní, ktoré je určené najmä na výnimočné situácie, ktoré ako také nepatria medzi prípady uvedené v článkoch 900 až 904 vykonávacieho nariadenia (rozsudok Súdneho dvora z 25. februára 1999, *Trans-Ex-Import*, C-86/97, Zb. s. I-1041, bod 18).

- 35 Zo znenia uvedeného článku 905 vyplýva, že vrátenie dovozného cla je viazané na splnenie dvoch kumulatívnych podmienok a to po prvé na existenciu špeciálnej situácie a po druhé na absenciu hrubej nedbanlivosti a podvodu zo strany príslušnej osoby (rozsudok Súdu prvého stupňa z 12. februára 2004, Aslantrans/Komisia, T-282/01, Zb. s. II-693, bod 53).

O prvej časti žalobného dôvodu založeného na existencii špeciálnej situácie

Úvod

— Tvrdenia účastníkov konania

- 36 Žalobca tvrdí, že Komisia dospela k nesprávnemu záveru, že v tomto prípade nejedná o špeciálnu situáciu. Predovšetkým nasledujúce skutočnosti by vytvárali špeciálnu situáciu: po prvé nesplnenie povinností alebo nedbanlivosť holandských orgánov pri odhaľovaní podvodu a ich oneskorenie pri informovaní žalobcu o nezrovnalostiach týkajúcich sa colných dokumentov vyhotovených žalobcom, o ktorých však tieto orgány vedeli včas; po druhé možná účasť niektorého zo španielskych colných úradníkov na podvode, ako aj nedodržiavanie colnej právnej úpravy Spoločenstva z ich strany a po tretie nesplnenie povinností Komisie v colnej oblasti.
- 37 Komisia tvrdí, že nejde o špeciálnu situáciu v zmysle colnej právnej úpravy. Skutočnosť, že jedna z dvoch kumulatívnych podmienok uvedených v článku 239 colného kódexu nie je splnená, postačuje na zamietnutie žiadosti o odpustenie dovozného cla.

38 Španielske kráľovstvo tvrdí, že v tomto prípade nejestvuje špeciálna situácia, ktorá by odôvodňovala odpustenie dovozného cla, a predovšetkým poznamenáva, že žiaden dôkaz ani tvrdenie nedovoľuje dospieť k záveru, že španielski úradníci participovali na podvodných operáciách uvedených v napadnutom rozhodnutí.

— Posúdenie Súdom prvého stupňa

39 Je potrebné na úvod pripomenúť, že podľa ustálenej judikatúry existujú okolnosti, ktoré vytvárajú špeciálnu situáciu v zmysle článku 905 vykonávacieho nariadenia, ak vo svetle účelu ustanovenia o spravodlivom zaobchádzaní, ktoré vyplýva z článku 239 colného kódexu, jestvujú skutočnosti, ktoré môžu žiadateľa postaviť do špeciálnej situácie v porovnaní s ostatnými hospodárskymi subjektmi, ktoré vykonávajú rovnaké činnosti (rozsudky Súdneho dvora *Trans-Ex-Import*, už citovaný, bod 22, a z 27. septembra 2001, *Bacardi*, C-253/99, Zb. s. I-6493, bod 56; rozsudok *Aslantrans/Komisia*, už citovaný, bod 56). Ustanovenie o spravodlivom zaobchádzaní stanovené colnou právnou úpravou Spoločenstva sa má uplatňovať, ak sú okolnosti vzťahu medzi hospodárskym subjektom a správnym orgánom takého charakteru, že nie je spravodlivé spôsobiť tomuto subjektu ujmu, ktorú by inak neutrpel (pozri analogicky rozsudky Súdneho dvora z 26. marca 1987, *Coopérative agricole d'approvisionnement des Avirons*, 58/86, Zb. s. 1525, bod 22, a z 29. apríla 2004, *British American Tobacco*, C-222/01, Zb. s. I-4683, bod 63).

40 Komisia musí posúdiť súhrn rozhodujúcich skutočností na účel určenia, či okolnosti prípadu vytvárajú špeciálnu situáciu (pozri analogicky rozsudky Súdu prvého stupňa z 9. novembra 1995, *France-aviation/Komisia*, T-346/94, Zb. s. II-2841, bod 34, a z 11. júla 2002, *Hyper/Komisia*, T-205/99, Zb. s. II-3141, bod 93). Ak však disponuje Komisia mierou voľnej úvahy v súvislosti s uplatnením ustanovenia o spravodlivom zaobchádzaní, je povinná túto právomoc vykonávať tak, aby

skutočne vyhovela na jednej strane záujmu Spoločenstva zabezpečiť dodržiavanie colných ustanovení a na druhej strane záujmu subjektu konajúceho v dobrej viere neznašať škody, ktoré prekračujú bežné obchodné riziko (pozri analogicky rozsudok Hyper/Komisia, už citovaný, bod 95).

- 41 Vo svetle týchto zásad je potrebné preskúmať, či sa Komisia dopustila zjavného omylu v posúdení tým, že v napadnutom rozhodnutí dospela k záveru, že okolnosti, ktoré uvádzal žalobca nezakladali špeciálnu situáciu.

Údajná nedbanlivosť holandských orgánov pri odhaľovaní podvodu a ich oneskorenie pri informovaní žalobcu o nezrovnalostiach v colných dokumentoch, ktoré vyhotovil žalobca

— Tvrdenia účastníkov konania

- 42 Žalobca tvrdí, že hoci podvod je bežným rizikom, ktoré podnikateľské subjekty musia postúpiť, skutočnosť, že vnútroštátne orgány sa v záujme vyšetrovania zámerne dopustili porušení a chýb, a tým spôsobili vznik colného dlhu hlavnému dlžníkovi, ho postavila do špeciálnej situácie v porovnaní s inými podnikateľskými subjektami, ktoré vykonávajú rovnakú činnosť (rozsudok Súdneho dvora zo 7. septembra 1999, De Haan, C-61/98, Zb. s. I-5003, bod 56).

- 43 Žalobca uvádza, že 23. marca 1995 oznámili španielske orgány DIC z Rotterdamu, že pečiatky nachádzajúce sa na jednom z jeho dokumentov T 1 boli falošné. Dňa 31. marca 1995 DIC z Rotterdamu upovedomil o tejto nezrovnalosti FIOD

z Haarlem, ktorý začal vyšetrovanie. Holandské orgány od tohto okamihu, teda od marca 1995, vedeli o existencii podvodu, ktorý má vplyv na žalobcu. Žalobca tvrdí, že holandské orgány ho však päť mesiacov opomenuli informovať o tomto podvode. V tomto ohľade tvrdí, že je prakticky vylúčené, aby sa colné orgány a DIC nerozhodli ho informovať až v neskoršom štádiu. Keďže colné orgány a DIC z Rotterdamu sú obe súčasťou holandskej daňovej správy, DIC z Rotterdamu pri ospravedlnení oneskorenia v súvislosti s informovaním žalobcu sa nemôže odvolávať na to, že vyšetrovaním podvodu boli poverené iné orgány.

44 Za predpokladu, že Súd prvého stupňa dospeje k záveru, že holandské orgány sa úmyselne nedopustili podvodu, žalobca tvrdí, že sa dopustili nedbanlivosti najmä tým, že okamžite neinformovali o podvode, o ktorom vedeli. Tiež tvrdí, že holandské orgány nekonali dostatočne svedomito pri vyšetrovaní dotknutých nezrovnalostí.

45 Žalobca sa domnieva, že zadržanie tejto informácie colnými orgánmi nemožno odôvodniť tvrdením, podľa ktorého bolo najprv potrebné zistiť súvislosť s inými dokumentmi. Žalobca tvrdí, že tieto orgány mohli už v marci 1995 zistiť súvislosť medzi dokumentmi T 1 vystavenými v mene Hector International a falošnými pečiatkami. Je síce pravda, že dotknuté vyhlásenia sa týkali rôznych výrobkov, ale pri všetkých operáciách išlo o prepravy mäsa a tieto vyhlásenia stále uvádzali tých istých deklarantov, odberateľov, prepravcov a colné úrady vystavenia a určenia. Nedbanlivosť týchto orgánov pri identifikácii a porovnávaní relevantných informácií a dlhé trvanie ich vyšetrovania mali za následok, že žalobca, ktorý neodstránil nezrovnalosti a naďalej vystavoval dokumenty T 1 si zbytočne vytvoril colný dlh. Príslušná osoba by však nemala utrpieť škodu, ktorá bola následkom nesprávnej, nedbanlivej a oneskorenej reakcie colných orgánov.

- 46 Žalobca tiež uvádza, že v zmysle článku 379 ods. 1 vykonávacieho nariadenia musia colné orgány čo najskôr upozorniť deklaranta na existenciu nezrovnalosti. Aj v prípade, že nie je absolútna istota o existencii podvodu, colné orgány by mali dotknutú osobu upozorniť aj na základe podozrenia.
- 47 Na koniec žalobca uvádza, že v zmysle článku 94 colného kódexu bol ako colný deklarant povinný predložiť záruku za predložené dokumenty T 1. Takisto poskytol všeobecné zabezpečenie za nasledujúce operácie podľa článku 191 colného kódexu. Tvrdí, že vzhľadom na to, že colné orgány konštatovali, že dokument T 1 č. 5100508 zo 16. januára 1995 sa nemohol považovať za ukončený, bolo zjavné, že bude vyrubené clo, ktoré musí byť zaplatené z poskytnutej záruky. Colné orgány však rozpore s ustanovením článku 220 ods. 1 a článku 221 ods. 1 colného kódexu nepristúpili včas k zápisu a k vymáhaniu ciel. Z tohto dôvodu záruka žalobcu už nebola v mesiaci marci 1995 dostatočná. Žalobca preto nemusel odovzdať dokumenty T 1 po tomto dátume, pokiaľ nebola doplatená záruka v zmysle článku 198 colného kódexu. Toto nedodržanie colnej právnej úpravy Spoločenstva zo strany holandských orgánov spôsobilo žalobcovi vážnu ujmu.
- 48 Na záver žalobca tvrdí, že sa mohol vyhnúť vzniku ďalšieho colného dlhu, ak by ho holandské orgány informovali o možnosti existencie podvodu. Tým, že holandské orgány neprávom zasiahli príliš neskoro, vytvorili špeciálnu situáciu, v rámci ktorej sa žalobca ocitol v porovnaní s inými subjektami v nepriaznivejšej situácii (rozsudok Súdu prvého stupňa zo 7. júna 2001, Spedition Wilhelm Rotermund/Komisia, T-330/99, Zb. s. II-1619).
- 49 Komisia tvrdí, že v tomto prípade neboli holandské orgány informované o podvode a nespôsobili vedome porušenie povinností a nezrovnalosti v záujme vyšetrovania,

čo je v protiklade so situáciou v rozsudku De Haan. Ako vyplýva jednak zo žiadosti holandských orgánov o odpustenie, ako aj z listu daňového oddelenia colného obvodu Rotterdam z 24. septembra 1998 o zamietnutí sťažnosti žalobcu, FIOD zistil až 24. júla 1995 spojenie medzi rôznymi nezrovnalosťami, ktoré boli odhalené rôznymi spočiatku nezávisle vedenými vyšetrovaniami.

50 Komisia tiež tvrdí, že holandské orgány sa zbytočne neoneskorili pri zisťovaní súvislosti medzi dostupnými informáciami a pri informovaní žalobcu o nich. Takisto čas, ktorý uplynul od doručenia stanoviska týkajúceho sa prvého dokumentu, ktorý bol nesprávne ukončený, bol absolútne potrebný na zistenie súvislosti medzi nezrovnalosťami, ktoré boli zistené v štyroch ďalších dokumentoch, a na určenie povahy a rozsahu týchto nezrovnalostí, čo bolo potvrdené holandskými orgánmi v ich rozhodnutí o zamietnutí sťažnosti žalobcu. Počas tohto vyšetrovania usilovne pracovali rôzne dotknuté oddelenia holandskej správy.

51 Komisia tiež uvádza, že vnútroštátne orgány nie sú zo zákona povinné informovať deklaranta okamžite, keď zistia nezrovnalosti v rámci tranzitného konania Spoločenstva, a poukazuje na to, že takáto povinnosť by vopred vylučovala akékoľvek vyšetrovanie prípadnej účasti tohto deklaranta na nezrovnalostiach. V tomto ohľade Komisia tvrdí, že nie je vhodné judikatúru vo veci De Haan uplatňovať na túto vec, keďže takýto postup by bol v rozpore s reštriktívnym výkladom, ktorý musí mať v prípade ustanovení upravujúcich odpustenie dovozných a vývozných ciel prevahu (rozsudok Súdneho dvora z 11. novembra 1999, Söhl & Söhle, C-48/98, Zb. s. I-7877).

52 Pokiaľ ide o tvrdenia žalobcu, ktoré sa týkajú porušenia na jednej strane článku 379 ods. 1 vykonávacieho nariadenia a na druhej strane článku 220 ods. 1 a článku 221

ods. 1 colného kódexu zo strany holandských orgánov, Komisia tvrdí, že ide o nové žalobné dôvody, o ktoré sa žalobca po prvýkrát opiera v štádiu repliky, a že sa nezakladajú na skutočnostiach, ktoré boli zistené počas konania. Potom Komisia navrhla, aby Súd prvého stupňa vyhlásil tieto tvrdenia za neprípustné. Subsidiárne Komisia poukazuje na to, že zo znenia článku 379 ods. 1 vykonávacieho nariadenia vyplýva, že holandské orgány mali deklaranta informovať najneskôr pred skončením 11. mesiaca nasledujúceho po dátume registrácie tranzitného vyhlásenia Spoločenstva. Pokiaľ ide o údajné porušenie článkov 220 a 221 colného kódexu, Komisia tvrdí, že akonáhle holandské orgány zistili schému podvodu, urýchlene informovali žalobcu a v súlade s uplatniteľnou právnou úpravou pristúpili k zaúčtovaniu, oznámeniu a vymáhaniu sumy zisteného colného dlhu.

— Posúdenie Súdom prvého stupňa

53 Na úvod sa Súd prvého stupňa domnieva, že tvrdenie Komisie, podľa ktorého sa žalobca odvolal po prvýkrát v štádiu repliky na dva nové žalobné dôvody, založené na porušení článku 379 ods. 1 vykonávacieho nariadenia a článkov 220 ods. 1 a 221 ods. 1 colného kódexu zo strany holandských orgánov, nemožno prijať. Je potrebné konštatovať, že týmito tvrdeniami žalobca len spresnil a rozvinul výhradu založenú na údajnom oneskorení holandských orgánov pri informovaní o existencii nezrovnalostí týkajúcich sa ukončenia jeho colných vyhlásení. Je teda potrebné uviesť, že táto výhrada sa naozaj nachádza v návrhu (pozri najmä body 24 a 34 až 40 návrhu).

54 Vo veci samej je potrebné uviesť, že potreba vyšetrovania, ktorého cieľom je identifikácia a zaistenie páchatelov alebo spolupáchatelov podvodu, ktorý bolo vykonaný alebo sa pripravuje, môže legitímne odôvodniť úplné alebo čiastočné

zámerné zadržanie informácií o výsledkoch vyšetrovania pred hlavným zodpovedným, aj keď sa tento na spáchaní podvodu žiadnym spôsobom nezúčastnil (rozsudok De Haan, už citovaný, bod 32). Vnútroštátne orgány sa teda môžu legitímne dopustiť porušení alebo nezrovnalostí na účel účinnejšieho zničenia siete, identifikácie podvodníkov a zabezpečenia a získania ďalších dôkazov. Avšak zaťaženie dlžníka colným dlhom vyplývajúcim z vyšetrovania porušení by bol v rozpore s cieľom ustanovenia o spravodlivom zaobchádzaní, ktoré vyplýva z článku 905 vykonávacieho nariadenia v rozsahu, v akom sa dlžník takto nachádza v špeciálnej situácii v porovnaní s ostatnými subjektami, ktoré vykonávajú rovnakú činnosť. Preto je neupozornenie dlžníka z dôvodu potreby vyšetrovania na jeho priebeh vedeného colnými alebo policajnými orgánmi pri neexistencii akéhokoľvek podvodného konania lebo nedbanlivosti zo strany dlžníka špeciálnou situáciou (rozsudky De Haan, už citovaný, bod 53, a British American Tobacco, už citovaný, bod 64; rozsudok Súdu prvého stupňa zo 14. decembra 2004, Nordspedizioneri di Danielis Livio a i./Komisia, T-332/02, Zb. s. II-4405, bod 51).

- 55 V tomto prípade, tak ako to vyplýva zo správy FIOD z Rotterdamu z 2. septembra 1996, podvod, ktorý mal vplyv na vyhlásenia predložené žalobcom, bol odhalený v troch nezávislých konaniach služieb holandských orgánov. Prvá nezrovnalosť bola odhalená 20. a 23. marca 1995 DIC z Rotterdamu v rámci vyšetrovania týkajúceho sa dopravy telacieho týmusu (pozri bod 11 vyššie). Druhá nezrovnalosť bola zistená 29. júna 1995 colným úradom v Kerkrade pri príležitosti kontroly vzoriek (pozri bod 12 vyššie). Tretia nezrovnalosť bola zistená 10. júla 1995 colným úradom v Kerkrade po zistení, že v dvoch colných vyhláseniach neboli dostatočne vyplnené rubriky „Kontrola colným úradom určenia“ (pozri bod 13 vyššie). Tieto dve posledné nezrovnalosti sa okrem iného týkali iných mäsových výrobkov ako telacieho týmusu, teda hovädzieho mäsa a hydiny. Je potrebné uviesť tiež to, že FIOD z Rotterdamu zistil medzi týmito tromi skutkami súvislosť až 24. júla 1995. Je preto namieste dospieť k záveru, že v tomto prípade sa holandské colné orgány vedome nedopustili porušení na účel identifikácie a zaistenia páchatelov a spolupáchatelov vykonaných podvodov.

- 56 V každom prípade je potrebné uviesť, že holandské colné orgány už boli 23. marca 1995 informované o prípade podvodu, ktorý sa týkal operácie vonkajšieho tranzitu Spoločenstva, v súvislosti s ktorou žalobca predložil vyhlásenie a vo vzťahu ku ktorej bol v pozícii hlavného zodpovedného na účely režimu tranzitu. Holandské orgány však žalobcu informovali až 9. augusta 1995, teda o štyri a pol mesiaca neskôr.
- 57 Je však dôležité uviesť, že článok 379 ods. 1 vykonávacieho nariadenia stanovuje, že ak zásielka, ako je to v tomto prípade, nebola predložená úradu určenia a nie je možné určiť miesto, kde došlo k porušeniu alebo nezrovnalosti, výstupný úrad „čo najskôr“ oznámi túto skutočnosť hlavnému zodpovednému. Aj keď toto ustanovenie neupravuje presnú lehotu, v ktorej musí byť hlavný zodpovedný informovaný, a obmedzuje sa na stanovenie, že toto oznámenie sa musí uskutočniť najneskôr pred ukončením 11. mesiaca nasledujúceho po dátume registrácie tranzitného vyhlásenia Spoločenstva, predsa len ukladá vnútroštátnym orgánom povinnosť riadne informovať hlavného zodpovedného.
- 58 Toto oznámenie dotknutej osobe o absencii ukončenia colnej operácie má niekoľko cieľov. Po prvé musí toto oznámenie v súlade s článkom 379 ods. 2 vykonávacieho nariadenia najmä obsahovať lehotu troch mesiacov, v rámci ktorej môže dotknutá osoba odovzdať výstupnému úradu dôkaz o zákonnosti tranzitnej operácie alebo o mieste, kde skutočne došlo k porušeniu alebo nezrovnalosti. Oznámenie tejto lehoty hlavnému zodpovednému takto predchádza vymáhaniu colného dlhu colnými orgánmi a chráni záujmy uvedenej osoby (rozsudok Súdneho dvora z 20. januára 2005, Honeywell Aerospace, C-300/03, Zb. s. I-689, body 23 a 24). Po druhé toto oznámenie umožňuje subjektu konajúcemu v dobrej viere zistiť, že zásielka bola spreneverená, a teda prijať nevyhnutné opatrenia na zabránenie vzniku colného dlhu pri ďalších podobných zásielkach. Po tretie znalosť tejto nezrovnalosti v konečnom dôsledku umožňuje hlavnému zodpovednému doplatiť záruku poskytnutú colným orgánom na účel zabezpečenia zaplatenia colného dlhu v súlade s článkom 198 colného kódexu.

- 59 Je však potrebné poukázať na to, že skutočnosť, že colné orgány neoznámili okamžite dotknutej osobe zistenie podvodu, ktorý sa jej týkal, a predovšetkým nepristúpili k vyšetrovaniu v tejto súvislosti, nezakladá ich nedbanlivé správanie. Tak ako sa mohli tieto orgány legitímne dopustiť porušení na účel účinnejšieho zničenia siete, identifikácie podvodníkov a zistenia a zhromaždenia ďalších dôkazov (rozsudok De Haan, už citovaný, bod 53), mohli tiež legitímne začať vyšetrovania nezrovnalostí zistených v rámci tranzitných operácií Spoločenstva bez toho, aby predbežne informovali hlavného zodpovedného, najmä s cieľom určenia povahy a rozsahu zistených nezrovnalostí a posúdenia zodpovednosti rôznych subjektov, ktoré participovali na predmetnej operácii, vrátane samotného hlavného zodpovedného. Predchádzajúce oznámenie stranám zainteresovaným v predmetnej colnej operácii o tom, že došlo k podvodu, by mohlo vážne narušiť vyšetrovanie a sťažiť zhromažďovanie relevantných dôkazov.
- 60 Ako Súdny dvor uviedol v už citovanom rozsudku De Haan, ak colné alebo policajné orgány vykonávajú svoje právomoci v oblasti vyšetrovania legitímne, predstavujú potreby vyšetrovania vedeného týmito orgánmi v prípade absencie akéhokoľvek podvodu a nedbanlivosti dlžníka a napriek tomu, že tento nebol o vedení vyšetrovania informovaný, špeciálnu situáciu (rozsudok De Hann, už citovaný, bod 53). Ako Komisia pripustila na pojednávaní, skutočnosť, že hlavný zodpovedný, ktorý je obeťou podvodu, nie je informovaný o jeho existencii od momentu, ktorý je potrebné určiť podľa okolností prípadu, ho stavia do špeciálnej situácie v súvislosti s colným dlhom týkajúcim sa podvodných operácií, ktoré nasledovali po zistení tohto podvodu a súvisia s ním, ale zároveň predchádzajú momentu, keď bol o nich hlavný zodpovedný informovaný.
- 61 Zaúčtovanie colného dlhu subjektu konajúceho v dobrej viere, keď tento dlh vyplýva z opomenutia alebo oneskorenia vnútroštátnych orgánov pri informovaní o existencii podvodu, ktorý sa subjektu týkal, môže byť v rozpore s cieľom ustanovenia o spravodlivom zaobchádzaní, ak sa dlžník nachádza v špeciálnej situácii v porovnaní s inými subjektami, ktoré vykonávajú rovnakú činnosť. Nebolo

by teda spravodlivé spôsobiť tomuto subjektu ujmu, ktorú by za bežných okolností neutrpel (rozsudky Coöperative agricole d'approvisionnement des Avirons, už citovaný, bod 22, a British American Tobacco, už citovaný, bod 63) a ktorá presahuje bežné obchodné riziko súvisiace s jeho hospodárskou činnosťou (rozsudok Hyper/Komisía, už citovaný, bod 95).

62 V tomto prípade je potrebné určiť, od ktorého momentu mohli holandské orgány informovať žalobcu o predmetných nezrovnalostiach. DIC z Rotterdamu zistil 23. marca 1995 prvý prípad podvodu týkajúci sa žalobcu a dokumentu T 1 č. 5100508 zo 16. januára 1995. FIOD z Harleem sa o ňom dozvedel 31. marca 1995 a FIOD z Rotterdamu o ňom bol informovaný 18. apríla 1995. Účastníci konania sa zhodujú v tom, že orgánom príslušným v súvislosti s vyšetrovaním predmetných nezrovnalostí a informovaním žalobcu o nich bol FIOD. Od 18. apríla 1995 FIOD z Rotterdamu oznámil svoje vyšetrovanie zisteného podvodu. Žalobcu však o zistenej nezrovnalosti informoval až 9. augusta 1995.

63 Berúc do úvahy vyššie uvedené skutočnosti, je potrebné dospieť k záveru, že hoci sa holandské orgány nedopustili pri vedení vyšetrovania nedbanlivosti, je skutočnosť, že tieto orgány neinformovali žalobcu počas istého obdobia a na potreby tohto vyšetrovania o podvode, ktorý sa ho dotýkal, špeciálnou situáciou, pokiaľ ide o časť colného dlhu týkajúceho sa sporných operácií vonkajšieho tranzitu Spoločenstva. Ak by bol žalobca colnými orgánmi informovaný o nezrovnalostiach vo vyhláseniach v rámci primeranej lehoty od 18. apríla 1995, teda dátumu, keď o nich bol informovaný FIOD z Rotterdamu, mohol by prijať po spreneverení predmetných zásielok nevyhnutné opatrenia na odvrátenie vzniku svojho colného dlhu vyplývajúceho zo zásielok odoslaných po 12. júni 1995. Súd prvého stupňa sa teda domnieva, že podmienky existencie špeciálnej situácie sú v tomto prípade splnené, pokiaľ ide o colný dlh vyplývajúci z vyhlásení vystavených žalobcom od 12. júna 1995.

- 64 Je teda potrebné dospieť k záveru, že Komisia sa dopustila zjavného omylu v posúdení, keď usúdila, že žalobca sa nenachádza v súvislosti s colným dlhom vyplývajúcim z operácií, ktoré boli vykonané od 12. júna 1995 v špeciálnej situácii v zmysle článku 239 colného kódexu a článku 905 vykonávacieho nariadenia.
- 65 Z toho vyplýva, že bez toho, aby bolo potrebné rozhodnúť o ďalších okolnostiach, ktorých sa žalobca dovoľáva, je potrebné prijať prvú časť žalobného dôvodu.

O druhej časti žalobného dôvodu založenej na absencii podvodu a hrubej nedbanlivosti žalobcu

Tvrdenia účastníkov konania

- 66 Žalobca tvrdí, že nie je spochybnené, že konal v dobrej viere a že sa nezúčastnil na podvode. Komisia mu napriek tomu neprávom vytýkala, že konal hrubo nedbanlivo.
- 67 Žalobca tvrdí, že v žiadosti o odpustenie cla oznámili holandské úrady Komisii, že žalobcovi nemožno vytýkať žiadnu hrubú nedbanlivosť. Holandské úrady toto stanovisko potvrdili počas správneho konania, najmä v odpovediach na dve žiadosti Komisie o doplňujúce informácie z 8. augusta 2001 a z 2. augusta 2002. Žalobca uvádza, že posúdenie existencie takejto nedbanlivosti zo strany Komisie sa musí uskutočniť na základe všetkých relevantných informácií vrátane prehlásení

vnútroštátnych orgánov (rozsudok France-aviation/Komisia, už citovaný, bod 36) pred ktorými má žalobca právo byť vypočutý (rozsudok Súdu prvého stupňa z 18. januára 2000, Mehibas Dordtselaan/Komisia, T-290/97, Zb. s. II-15, body 27 až 29). Komisia sa však odchyľila od stanoviska holandských úradov bez toho, aby dostatočne uviedla dôvody.

- 68 Žalobca tiež poukazuje na to, že ako vyplýva z praxe Komisie (rozhodnutie Komisie REM 21/00, 22/00, 23/00 a 24/00 z 23. júla 2001, bod 42), ako aj z judikatúry (rozsudok Súdu prvého stupňa z 19. februára 1998, Eyckeler & Malt/Komisia, T-42/96, Zb. s. II-401, body 159 a 160), na to, aby sa mohlo dospieť k záveru, že jestvuje hrubá nedbanlivosť, je potrebné preskúmať, či správanie príslušnej osoby bolo v rozpore so zvyčajnou obchodnou praxou. V tomto prípade však jej správanie bolo s takouto praxou v súlade. Pokiaľ ide najmä o výčitku, že neuzavrel poisťnú zmluvu na prepravu tovarov, žalobca uvádza, že holandské orgány 2. augusta 2002 vo svojej odpovedi na žiadosť o informácie zo strany Komisie poukázali na to, že v danom čase nebolo jednoduché uzavrieť poisťnú zmluvu a že to ani nebolo potrebné. Navyše žalobca tvrdí, že skutočnosť, že uzavrel alebo neuzavrel poisťnú zmluvu, nemá žiaden vplyv na existenciu hrubej nedbanlivosti. Na záver žalobca poznamenáva, že hoci Komisia tvrdí, že uzavretie poisťnej zmluvy je len jedným z kritérií posúdenia existencie hrubej nedbanlivosti, neurčila ani nespresnila ostatné kritériá, ktoré sa v tomto prípade uplatňujú. Žalobca preto dospel k záveru, že nemal možnosť reagovať náležitým spôsobom.

- 69 Okrem toho žalobca uvádza, že sa nedopustil nedbanlivosti v jeho obchodných vzťahoch s Hector International. Poukazuje na to, že od marca 1993 táto spoločnosť realizovala prepravy pre LEP International UK, ktorá je sesterskou spoločnosťou žalobcu, a to k jej úplnej spokojnosti. Na žiadosť Hector International ju LEP International UK skontaktovala so žalobcom. Žalobca začal vyhotovovať dokumenty T 1 pre Hector International až potom, ako bol uistený, že táto spoločnosť je solventná, a potom ako mu bolo doručené vyhlásenie o zodpovednosti a zárukách Hector International v prípade nesprávneho ukončenia colných dokumentov. Navyše sa žalobca uistil, že pri každej príležitosti je pripravené len obmedzené

množstvo dokumentov T 1 a že nové dokumenty boli vystavené, až keď sa predchádzajúce dokumenty mohli primerane považovať za ukončené. Žalobca stále trval na tom, aby Hector International vrátil časť exempláru č. 5 dokumentu T 1, na ktorom sa vždy nachádzala pečiatka španielskeho colného úradu a podpis úradníka španielskeho colného úradu, ktoré sa však potom ukázali ako falošné. Žalobca ďalej spätne dostal pri každej zásielke prepravné doklady „CMR“, ktoré boli podpísané a opečiatkované ako prijaté, čo dokazovalo, že mäso bolo riadne doručené na miesto určenia. Žalobca teda vykonal všetko, čo bolo potrebné, aby sa vyhol akejkoľvek škode vyplývajúcej z absencie ukončenia colných dokumentov, a preto sa nedopustil nebanlivosti.

70 Komisia sa domnieva, že v napadnutom rozhodnutí z právneho hľadiska dostatočne preukázala, že žalobca sa dopustil v tomto prípade hrubej nebanlivosti.

71 Komisia uvádza, že otázka hrubej nebanlivosti žalobcu nesúvisí s otázkou, či konal v dobrej viere alebo nie. Komisia pripúšťa, že holandské colné úrady ju informovali o tom, že nedošlo ani k podvodu, ani k hrubej nebanlivosti na strane žalobcu. Pripomína však, že holandské orgány dvakrát požiadala, aby spresnili svoje stanovisko, prvýkrát v žiadosti o informácie z 24. novembra 2000 a druhýkrát v žiadosti o informácie z 22. novembra 2001. Odpovede holandských orgánov však nemali žiaden vplyv na určenie, či došlo v tomto prípade k hrubej nebanlivosti žalobcu, keďže sa v týchto dokumentoch tieto orgány obmedzili na uplatnenie zásady prezumpcie nevinny a zaujali stanovisko, podľa ktorého konal žalobca v dobrej viere, pokiaľ nebol dokázaný opak.

72 Komisia poznamenáva, že pri určení, či sa hlavný zodpovedný dopustil hrubej nebanlivosti, sa musia vziať do úvahy konkrétne povinnosti hlavného zodpoved-

ného v rámci tranzitného režimu Spoločenstva. Uvádza že, ako to vyplýva z odôvodnenia č. 46 napadnutého rozhodnutia, že na tento účel musí vziať do úvahy skúsenosti dotknutej osoby, starostlivosť, ktorú preukázala, a komplexnosť právnej úpravy (rozsudok Súdu prvého stupňa z 5. júna 1996, Günzler Aluminum/Komisia, T-75/95, Zb. s. II-497). Ako špedičná spoločnosť v oblasti cla bol žalobca skúseným hospodárskym subjektom, ktorý musel poznať obchodné riziko, ktoré je späté s jeho činnosťou (odôvodnenie č. 47 napadnutého rozhodnutia). Navyše právna úprava týkajúca sa tranzitných operácií jasne upravuje povinnosti hlavného zodpovedného a zodpovednosť, ktorá z nich vyplýva (odôvodnenie č. 48 napadnutého nariadenia). Nakoniec deklarant mal prijať všetky nevyhnutné opatrenia, aby sa zabezpečil proti obchodnému riziku, no neurobil tak (odôvodnenia č. 49 a č. 50 napadnutého rozhodnutia).

73 Pokiaľ ide predovšetkým o otázku, či žalobca konal svedomito, Komisia tvrdí, že skutočnosť, že uzavrel poisťnú zmluvu, je len prvkom posúdenia. Komisia sa domnieva, že berúc do úvahy informácie týkajúce sa tohto prípadu, dospela k správne mu záveru, že žalobca neprijal potrebné opatrenia, aby sa zabezpečil proti možnému riziku.

74 Pokiaľ ide o opatrenia, ktoré žalobca uskutočnil na preverenie vierohodnosti Hector International, Komisia poznamenáva, že žalobca tieto skutočnosti uviedol len vo svojej replike. Pripomína, že žalobca podpísal vyhlásenie, v ktorom potvrdil, že nemá čo doplniť do spisu, ktorý bol odovzdaný holandskými orgánmi, a že mal príležitosť sa oboznámiť s pripomienkami Komisie v liste z 11. októbra 2001, v ktorom Komisia dospela výslovne k záveru o existencii hrubej nedbanlivosti žalobcu. Komisia sa preto domnieva, že žalobca sa nemôže dovolávať nových skutočností v tomto štádiu konania, aby Komisii vytýkal, že nedostatočne odôvodnila napadnuté rozhodnutie.

Posúdenie Súdom prvého stupňa

- 75 Na účely posúdenia, či došlo k hrubej nedbanlivosti v zmysle článku 239 colného kódexu a článku 905 vykonávacieho nariadenia, je vhodné brať najmä do úvahy komplexnosť ustanovení, ktorých nerešpektovanie malo za následok vznik colného dlhu, ako aj profesionálne skúsenosti a starostlivosť subjektu (rozsudok Söhl & Söhlke, už citovaný, bod 56).
- 76 V tomto prípade Komisia v napadnutom rozhodnutí po prvé poukázala na to, že žalobca ako skúsený hospodársky subjekt sa musel oboznámiť s colnou právnou úpravou a s obchodným rizikom spojeným s jeho činnosťou (odôvodnenie č. 47), po druhé, že právna úprava týkajúca sa tranzitných operácií jasne upravuje povinnosti hlavného zodpovedného a zodpovednosť, ktorá z nich vyplýva (odôvodnenie č. 48), a po tretie, že berúc do úvahy zodpovednosť hlavného zodpovedného, prináležalo žalobcovi prijať všetky potrebné opatrenia proti obchodnému riziku (odôvodnenie č. 49).
- 77 Tri vyššie uvedené skutočnosti, teda komplexnosť právnej úpravy, profesionálne skúsenosti a starostlivosť subjektu však predstavujú len kritériá posúdenia, na základe ktorých musí Komisia konkrétne posúdiť, či správanie hospodárskeho subjektu bolo alebo nebolo hrubo nedbanlivé (pozri v tomto zmysle rozsudok Söhl & Söhlke, už citovaný, bod 59). Komisia je povinná v rámci svojej analýzy identifikovať konkrétne konania alebo opomenutia žiadateľa o odpustenie cla, ktoré samostatne alebo spoločne vytvárajú hrubú nedbanlivosť, predovšetkým vo svetle uvedených kritérií.
- 78 V tomto ohľade je dôležité uviesť, že holandské orgány dospeli jednak vo svojich žiadostiach o odpustenie cla, ako aj potom dvakrát v priebehu správneho konania vedeného na Komisii k záveru, že nie je možné dokázať, že žalobca sa dopustil

podvodu alebo hrubej nedbanlivosti. Komisia sa však v napadnutom rozhodnutí domnieva, že správanie žalobcu sa malo považovať za následok jeho hrubej nedbanlivosti (odôvodnenie č. 51). Hoci sa Komisia mohla odchyliť od stanoviska vnútroštátnych orgánov (pozri v tomto zmysle rozsudok France-aviation/Komisia, už citovaný, bod 36), prináleží jej na základe relevantných skutočností dokázať existenciu hrubo nedbanlivého správania žalobcu.

79 Ako Komisia uznala na pojednávaní, napadnuté rozhodnutie identifikuje len 2 druhy konkrétneho správania žalobcu, ktoré by mohlo mať za následok existenciu jeho hrubej nedbanlivosti. Ide po prvé o absenciu dozoru nad zainteresovanými stranami a po druhé o neuzavretie vhodných poisťných zmlúv (odôvodnenie č. 49).

80 Pokiaľ ide o prvú námietku založenú na údajnom opomenutí žalobcu dozerať na zainteresované strany, napadnuté rozhodnutie vôbec nespresňuje, ako bol žalobca v tomto ohľade nedbanlivý. Vzhľadom na absenciu podrobnejšieho objasnenia tejto výhrady, musí Súd prvého stupňa túto námietku považovať za nepodloženú. Pripustenie tejto výhrady by znamenalo, že všetky subjekty, ktoré sú obeťami podvodného konania tretích osôb, s ktorými udržiavajú obchodné vzťahy, nevyhnutne konali hrubo nedbanlivo.

81 Okrem toho je dôležité poznamenať, že žalobca tvrdí, že prijal niekoľko opatrení v súvislosti s Hector International. Dokumenty T 1 pripravil pre Hector International až potom, ako bol uistený, že táto spoločnosť je solventná, a potom ako mu bolo doručené vyhlásenie o zodpovednosti a zárukách Hector International v prípade nesprávneho ukončenia colných dokumentov. Navyše sa žalobca uistil, že pri každej príležitosti je pripravené len obmedzené množstvo dokumentov T 1 a že nové dokumenty boli vystavené, až keď predchádzajúce dokumenty sa mohli primerane považovať za ukončené. Žalobca stále trval na tom, aby Hector International vrátil časť exempláru č. 5 dokumentu T 1, na ktorom sa stále

nachádzala pečiatka španielskeho colného úradu a podpis úradníka španielskeho colného úradu, ako aj prepravné doklady „CMR“ podpísané a opečiatkované pri prijatí. Tieto opatrenia, ktorých existencia nebola Komisiou spochybnená, poukazujú na obozretné a vhodné správanie žalobcu pri dozore nad zainteresovanými stranami pri predmetných colných operáciách.

- 82 Súd prvého stupňa nemôže prijať tvrdenie Komisie, podľa ktorého sa žalobca nemôže opierať o tieto skutočnosti, pretože sa na ne odvoláva až v štádiu repliky. Je potrebné pripomenúť, že dokázať existenciu hrubej nedbanlivosti zo strany žalobcu v tomto prípade prináleží Komisii. V svojom liste z 11. októbra, ktorým Komisia oznámila svoje námietky, nespresnila, prečo sa domnievala, že žalobca bol pri dozore nad zainteresovanými stranami nedbanlivý. Žalobca vo svojej odpovedi z 9. novembra 2001 tvrdil, že sa nedopustil nedbanlivosti, a poukázal najmä na to, že konal pri preprave svedomito a nemohol overiť, či sa pri ukončení vyskytli nezrovnalosti. Potom Komisia v napadnutom rozhodnutí trvala na výhrade týkajúcej sa údajného nedostatku dozoru nad zainteresovanými stranami, bez toho, aby ju ďalej spresnila. Vo svojom návrhu v tejto veci žalobca zopakoval, že vo vzťahu k zisteným nezrovnalostiam mu nemožno nič vyčítať a tvrdil, že jeho správanie v tomto prípade bolo v súlade so zvyčajnou obchodnou praxou. Vo vyjadrení odporcu Komisia zopakovala svoje stanovisko a napadla tvrdenia žalobcu. V súvislosti s vyššie uvedeným nemožno žalobcovi vytýkať, že doplnil v replike tvrdenia a relevantné skutočnosti smerujúce proti tvrdeniu v napadnutom rozhodnutí a vo vyjadrení odporcu.

- 83 Pokiaľ ide o druhú námietku založenú na skutočnosti, že žalobca neuzavrel vhodné poisťné zmluvy, je dôležité poznamenať, že hoci hospodárskym subjektom prináleží zabezpečiť sa proti bežným obchodným rizikám a hoci jednoduché utrpenie finančnej ujmy nemá za následok špeciálnu situáciu v zmysle colnej právnej úpravy

Spoločenstva (pozri v tomto zmysle rozsudok Hyper/Komisia, už citovaný, body 113 a 114), nemožno akceptovať ako všeobecné pravidlo skutočnosť, že neuzavretie poistnej zmluvy je samo osebe hrubo nedbanlivým správaním hospodárskeho subjektu. Komisia v napadnutom rozhodnutí neuviedla dôvody, na základe ktorých z hľadiska okolností prípadu, je skutočnosť, že žalobca sa nepoistil voči riziku hrubo nedbanlivým konaním. V tomto ohľade je potrebné uviesť, že uzavretie alebo neuzavretie vhodnej poistnej zmluvy určuje, kto prevezme colný dlh a ujmy, ktoré vyplývajú zo sporných operácií, teda či je to colný zástupca, alebo jeho poisťovateľ. Skutočnosť, že žalobca sa nemôže obrátiť na poisťovňu s cieľom preplatenia sumy colného dlhu, ktorý dlží, a teda ho musí uhradiť on sám, však nemá vplyv na podmienky práva na odpustenie toho dlhu z dôvodov spravodlivosti a teda ani na povinnosť Komisie priznať takéto odpustenie, ak sú uvedené podmienky splnené. Okrem toho na poisťovateľa by mohli byť buď postúpené práva colného zástupcu voči colným orgánom, alebo by mohol počkať na výsledok postupu colného zástupcu v Komisii. Skutočnosť, že nebola podpísaná poistná zmluva, teda nie je nedbanlivosťou.

- 84 Navyše je potrebné uviesť, že v zmysle článku 239 colného kódexu dovozné clo môže byť vrátené alebo odpustené v prípadoch, ak to vyplýva z okolností, ktoré nie je možné považovať za podvodné konanie alebo hrubú nedbanlivosť príslušnej osoby. Rovnako článok 905 vykonávacieho nariadenia stanovuje, že žiadosť o oslobodenie musia podporovať dôkazy, ktoré môžu zakladať špeciálnu situáciu vyplývajúcu z okolností, ktorým nemožno pripísať žiadny podvod alebo zjavné zanedbanie. Aj z obsahu týchto ustanovení vyplýva, že musí jestvovať vzťah medzi nedbanlivosťou, ktorá je vytýkaná subjektu, a konštatovanou špeciálnou situáciou. V prípade, že takýto vzťah nie je, bolo by nespravodlivé zamietnuť žiadosť o odpustenie alebo vrátenie. V tomto prípade je však potrebné poznamenať, že neuzavretie poistnej zmluvy žalobcom ani neprispelo k vykonaniu podvodu, ani neskomplikovalo jeho zistenie. O to viac, že táto okolnosť vlastne vôbec nesúvisí s tým, že holandské orgány žalobcovi neoznámili počas tohto obdobia, že došlo k podvodu týkajúceho sa jedného z jeho vyhlásení.

85 Je preto potrebné dospieť k záveru, že Komisia sa dopustila zjavného omylu v posúdení, keď usúdila, že zo strany žalobcu došlo k hrubej nedbanlivosti.

86 Potom musí byť druhá časť žalobného dôvodu prijatá.

87 Je teda potrebné túto žalobu prijať.

O trovách

88 Podľa článku 87 ods. 2 Rokovacieho poriadku Súdu prvého stupňa účastník konania, ktorý nemal vo veci úspech, je povinný nahradiť trovy konania, ak to bolo v tomto zmysle navrhnuté. Keďže Komisia nemala vo svojich návrhoch úspech, je opodstatnené ju zaviazat' na náhradu svojich trov konania a trov žalobcu v súlade s jeho návrhom.

89 Podľa článku 87 ods. 4 rokovacieho poriadku Španielske kráľovstvo ako vedľajší účastník konania znáša vlastné trovy konania.

Z týchto dôvodov

SÚD PRVÉHO STUPŇA (prvá komora)

rozhodol a vyhlásil:

- 1. Rozhodnutie Komisie REM 08/00 zo 7. októbra 2002 sa zrušuje v rozsahu, v akom zamietá odpustenie dovozného cla, ktoré bolo žalobcovi vymerané v súvislosti s colnými operáciami vykonanými od 12. júna 1995.**
- 2. Komisia znáša vlastné trovy konania a trovy konania žalobcu.**
- 3. Španielske kráľovstvo znáša vlastné trovy konania.**

Cooke

García-Valdecasas

Labucka

Rozsudok bol vyhlásený na verejnom pojednávaní v Luxemburgu 27. septembra 2005.

Tajomník

Predseda komory

H. Jung

J. D. Cooke

Obsah

Právny rámec	II - 3889
Pravidlá týkajúce sa vonkajšieho tranzitu Spoločenstva	II - 3889
Pravidlá týkajúce sa vrátenia alebo odpustenia dovozných alebo vývozných ciel	II - 3892
Skutkové okolnosti	II - 3893
Dotknuté operácie vonkajšieho tranzitu Spoločenstva	II - 3893
Správne konanie týkajúce sa žiadosti o odpustenie dovozného cla	II - 3896
Konanie a návrhy účastníkov konania	II - 3899
Právny stav	II - 3900
O prvej časti žalobného dôvodu založeného na existencii špeciálnej situácie	II - 3901
Úvod	II - 3901
— Tvrdenia účastníkov konania	II - 3901
— Posúdenie Súdom prvého stupňa	II - 3902
Údajná nedbanlivosť holandských orgánov pri odhaľovaní podvodu a ich oneskorenie pri informovaní žalobcu o nezrovnalostiach v colných dokumentoch, ktoré vyhotovil žalobca	II - 3903
— Tvrdenia účastníkov konania	II - 3903
— Posúdenie Súdom prvého stupňa	II - 3907
O druhej časti žalobného dôvodu založenej na absencii podvodu a hrubej nedbanlivosti žalobcu	II - 3912
Tvrdenia účastníkov konania	II - 3912
Posúdenie Súdom prvého stupňa	II - 3916
O trovách	II - 3920